

DUYURU

DUYURU: 23.07.2019/52

SGK PRİM BORÇLARININ ŞİRKETLERİN YÖNETİM KURULU ÜYELERİ İLE ÜST DÜZEY YÖNETİCİLERDEN ARANMASININ MÜLKİYET HAKKININ İHLALİ ANLAMINA GELMEDİĞİNE İLİŞKİN ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi, 19.07.2019 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan “**2015/11192 Başvuru Numaralı Kararı**” ile, “5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu”nun 88. maddesi kapsamında şirketin kanuni süresinde ödenmeyen sosyal güvenlik prim borcunun, **ödeme emri ile temsil yetkisi bulunmayan şirket yönetim kurulu üyesinden istenmesinde mülkiyet hakkının ihlali gibi bir durumun söz konusu olmadığına** karar vermiştir.

Yukarıda belirtilen Anayasa Mahkemesi Kararı vergisel açıdan önemli sonuçlar içerdiğinden, aşağıdaki bölümde ilgili Kararın özetine yer verilmiştir.

I. UYUŞMAZLIK KONUSU OLAY

Gıda ve hayvancılık alanında faaliyet göstermek üzere kurulan anonim şirketin bir adet hissesine sahip olan ve şirketin yönetim kurulu üyeliği görevinde bulunan kişiye (başvurucu), şirketin sosyal güvenlik prim ve gecikme zamları borçları için ödeme emri gönderilmiştir. Başvurucu, şirketin mal varlığı bulunduğu ve borcun şirket varlıklarından tahsil edilmesi imkanının olduğu gerekçesiyle ilk derece mahkemesinde dava açmıştır. Açılan dava karşısında ilk derece mahkemesinin;

- ✚ Şirket yönetiminde bulunanların şirkete ait sigorta borçlarından ve fer’ilerinden **işverenle birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu olduğu** ve
- ✚ **Öncelikle şirkete takip başlatılması gibi bir yasal zorunluluğun bulunmadığı**

gerekçeleriyle verdiği davayı red yönündeki kararı, Yargıtay tarafından da onaylanmıştır.

Başvurucu, temsil yetkisini haiz olmamasına karşın yönetim kurulu üyesi olduğu şirketin kamuya olan borçlarından dolayı sorumlu tutulması nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği gerekçesiyle, bireysel başvuru hakkı kapsamında Anayasa Mahkemesine başvurmuştur.

II. KARARA KONU UYUŞMAZLIĞA YÖNELİK YASAL AÇIKLAMA

“6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun”un mükerrer 35. maddesinde kanuni temsilcilerin kamu alacağından doğan sorumlulukları düzenlenmiştir. Buna göre, *tüzel*

*kişilerle küçüklerin ve kısıtlıların, vakıflar ve cemaatler gibi tüzel kişiliği olmayan teşekküllerin mal varlığından tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan kamu alacakları, **kanuni temsilcilerin ve tüzel kişiliği olmayan teşekkülü idare edenlerin kişisel mal varlıklarından tahsil edilir.***

Buna göre, sosyal güvenlik prim alacaklarının da içinde bulunduğu kamu alacakları için;

- ✚ Kanuni temsilciler sorumlu tutulmakta,
- ✚ Kanuni temsilcilerin sorumluluğuna gidilebilmesi için, önce asıl borçlunun takip edilmesi ve bu takip neticesinde kamu alacağının tahsil edilememesi veya tahsil edilemeyeceğinin anlaşılmış olması

gerekmektedir. Dolayısıyla, kamu alacaklarından sorumlu olunması bakımından şirkette yönetici olunması yeterli olmayıp, temsil yetkisine de sahip olunması gerekmektedir.

Diğer yandan, sosyal güvenlik prim alacakları ile ilgili olarak “5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu”nun 88. maddesinde özel bir belirleme yapılmıştır. Buna göre, **Sosyal Güvenlik Kurumu’na ödenmesi gereken sigorta primleri ve diğer alacaklar haklı bir sebep olmaksızın kanuni süresinde ödenmez ise, işverenlerin yönetim kurulu üyeleri de dahil olmak üzere üst düzeydeki yönetici veya yetkilileri ile kanuni temsilcileri Sosyal Güvenlik Kurumuna karşı işverenleri ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludur.**

Yukarıda yer alan yasal açıklamalardan görüleceği üzere;

- ✚ 6183 sayılı Kanunun mükerrer 35. maddesine göre **kanuni temsilciler** şirketle birlikte sorumlu olmakla birlikte, kanuni temsilcilerin sorumluluğuna gidilebilmesi için öncelikle **şirketin takip edilmesi ve bu takip neticesinde sosyal güvenlik prim alacağı ile fer’ilerinin şirketten tahsil edilememiş veya tahsil edilemeyeceğinin anlaşılmış olması** gerekmektedir.
- ✚ 5510 sayılı Kanunun 88. maddesine göre ise, **kanuni temsilcilerin yanında (temsil ve ilzam yetkisi olmasa bile) yönetim kurulu üyeleri ve üst düzey yöneticiler de şirketle birlikte** sorumlu olup, sosyal güvenlik prim alacağı ve fer’ileri ile ilgili olarak kanuni temsilciler, yönetim kurulu üyeleri ve üst düzey yöneticilerin sorumluluğuna gidilebilmesi için öncelikle **işveren şirkete takip başlatılması gibi bir zorunluluk bulunmamaktadır.**

Ancak, 5510 sayılı Kanun yalnızca sosyal güvenlik prim alacakları ile fer’ilerinin tahsilatına yönelik hükümler içerdiğinden, vergi ve diğer kamu alacakları için bu hükümlerin uygulanması söz konusu olmayacaktır.

III. ANAYASA MAHKEMESİNİN KARARI VE GEREKÇESİ

İşbu Duyuru konusu Kararda, 5510 sayılı Kanunun 88. maddesindeki düzenleme çerçevesinde, şirketin kanuni süresinde ödenmeyen sosyal güvenlik prim borcunun, **ödeme emri ile temsil yetkisi bulunmayan şirket yönetim kurulu üyesinden istenmesinin mülkiyet hakkının ihlali olmadığı** hükme bağlanmıştır.

Sözü edilen Kararın gerekçesinde;

- ✚ Uygulamanın kanuna dayalı olduğu,
- ✚ Mülkiyet hakkının ancak kamu yararı amacıyla sınırlandırılmasının mümkün olduğu, kamu alacağının tahsil imkanının artırılmasında kamu yararı bulunduğu tartışmasız olduğu,
- ✚ Mülkiyet hakkına yapılan müdahalede, müdahaleyle gerçekleştirilmek istenen amaç ile bu amacı gerçekleştirmek için kullanılan araçlar arasında makul bir ölçülülük (orantılılık) ilişkisi bulunduğu

belirtilmiştir.

Diğer yandan, şirketin kanuni temsilcisi, yönetim kurulu üyesi veya üst düzey yöneticisinin yasal uygulama çerçevesinde ödediği tutarları, **şirkete ve diğer sorumlulara genel hükümler kapsamında rücu etmesinin** mümkün olduğu tabidir.

Saygılarımızla.

